

Ledenbulletin nr. 1-2020
Januari 2020

Inhoudsopgave

Actueel

- Derde nieuwsbrief Wet kwaliteitsborging voor het bouwen 2
- Dag van de Bouw 2020 op zaterdag 20 juni 4

Arbeidsomstandigheden

- Canon bedrijfsgezondheidszorg en veiligheid Bouw & Infra 5
- Leefstijl 5

Arbeidsrecht

- Hoe de werkgever een loonsanctie kan verkorten 6
- Maximale transitievergoeding bedraagt in 2020 € 83.000,- 6
- Uitzendconstructie toegestaan na instemming werknemer 7

Bedrijfsvoering

- 5 mei vrij 7
- Gebruikelijk loon voor dga stijgt naar € 46.000,- 7
- Borgstelling mkb-kredieten tijdelijk verruimd vanwege PFAS en stikstof 8
- Meld plaatselijke PFAS-knelpunten bij het PFAS-interventieteam 8
- Stijging cao-lonen in 2019 hoogste in tien jaar 8

Economische zaken

- EIB: Groei in de bouw valt komende twee jaar stil 9
- "Bouw krimpt dit jaar 2 procent door stikstof en PFAS 10

Overheid

- UWV start pilot generieke werkvoorziening 11
- Subsidie praktijkleren verlaagd vanwege groot aantal aanmeldingen 11
- Internetconsultatie Wet arbeid vreemdelingen 11

Pensioen

- BpfBOUW verhoogt pensioenen voor het derde jaar op rij 11

Bijlagen:

- Indexen Risicoregeling GWW
- Folder Werk aan je leefstijl

Voor meer informatie over artikelen in deze ledeninformatie kunt u contact opnemen met eerstelijns advies: 0318 - 544908.

Actueel

Derde nieuwsbrief Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

In deze derde editie van de nieuwsbrief besteden we aandacht aan twee verschillende onderwerpen. In de eerste plaats de planning; op welke manier kunnen ondernemers nu al rekening houden met de invoering van de wet. De voorlopige invoeringsdatum is inmiddels minder dan een jaar weg en er moet nog het nodige gebeuren om de implementatie goed te laten verlopen. Ten tweede zijn proefprojecten een belangrijk onderdeel van de implementatie. Zoals een bekend Spaans spreekwoord zegt: "The proof of the pudding is in the eating" (Cervantes). Het is belangrijk dat de AFNL-achterban ook gaat aanhaken en vandaar de aandacht voor de proefprojecten in deze nieuwsbrief.

Voor we aan die onderwerpen beginnen nog even een actualiteit. De NPR 8092 Consumentendossier heeft tot 1 januari 2020 ter kritiek gelegen. Er is door verschillende partijen, waaronder AFNL, flink wat kritiek ingebracht. Zoveel dat NEN extra tijd heeft geclaimd voor de ordening ervan. De geplande vergadering van de normcommissie is daarom uitgesteld. Wordt vervolgd.

Invoeringsdatum

De voorlopige invoeringsdatum voor de Wkb is 1 januari 2021. Dat is een streefdatum, want de Wkb zelf meldt: "De wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld." (artikel V Wkb).

De beoogde invoeringsdatum valt samen met de geplande invoering van de Omgevingswet; de Wkb zal daarin worden opgenomen. Omdat de Omgevingswet een andere opbouw kent dan het huidige Bouwbesluit 2012 zullen teksten daarop moeten worden aangepast. Materieel verandert dat echter de wet niet. De Wkb voorziet in de mogelijkheid verschillende onderdelen op verschillende data te laten ingaan. De verwachting is echter vooralsnog dat die data zullen samenvallen.

Overgangsrecht

Zoals bij veel wetten geldt ook bij de Wkb zogenaamd overgangsrecht. Dat overgangsrecht zegt in dit geval iets over geldigheid van de wet voor projecten die vóór de invoeringsdatum starten en na de invoeringsdatum worden opgeleverd. Dat principe kennen we bijvoorbeeld bij wijzigingen van het Bouwbesluit: de datum van aanvraag van de omgevingsvergunning is bepalend voor de van toepassing zijnde versie van het Bouwbesluit.

Artikel 218 BW (nieuw)

1. De artikelen 758, vierde lid, en 765a van Boek 7 zijn niet van toepassing op overeenkomsten van aanneming van werk die zijn gesloten vóór de inwerkingtreding van artikel III van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
2. Op overeenkomsten van aanneming van werk die zijn gesloten vóór de inwerkingtreding van artikel III van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is artikel 768 van Boek 7 van toepassing zoals dat artikel luidde ten tijde van het sluiten van die overeenkomsten.

In de Wkb is ook opgenomen dat een aantal verplichtingen pas van toepassing zijn op overeenkomsten die ná de invoeringsdatum zijn gesloten (zie kader). Dat betreft in de eerste plaats de aangescherpte aansprakelijkheid voor gebreken (artikel 758 BW). Dat wil zeggen dat het huidige regime van verborgen gebreken geldt voor alle werken waarover de overeenkomst vóór de invoeringsdatum is gesloten. Hetzelfde geldt voor de verplichting om voor het sluiten van een overeenkomst te melden welke financiële zekerheid (bijvoorbeeld een verzekering of een waarborg) de aannemer biedt (artikel 765a BW). En ook de verplichting de consument te wijzen op zijn opschortingsrecht (artikel 768 BW) valt onder het overgangsrecht.

Consumentendossier: géén overgangsrecht

Een aantal andere bepalingen, met name de waarschuwingsplicht (artikel 754 lid 2 BW) en het consumentendossier (artikel 757a BW) kennen echter géén overgangsrecht. Dat eerste zal in de praktijk niet veel gevolgen hebben, omdat de waarschuwingsplicht nu ook al bestaat. Het gaat er slechts om dat dat duidelijk en ondubbelzinnig gebeurt.

Het ontbreken van overgangsrecht voor het consumentendossier kan wel belangrijke gevolgen hebben voor de bedrijfsprocessen van de gespecialiseerde aannemers in de bouw. Als aannemer moet je je immers realiseren dat bij een werk dat weliswaar start in 2020, dus vóór de invoeringsdatum, maar wordt opgeleverd in 2021, de opdrachtgever kan vragen om een consumentendossier. En als de opdrachtgever daarom vraagt geldt ook de verplichting om dat dossier te leveren. Daar moet je als (onder)aannemer dus al bij aanvang van het project rekening mee houden!

Dat effect wordt versterkt door de invoeringsdatum van de Wkb, de Omgevingswet en aangekondigde BENG-eisen. Zoals vaak bij wijzigingen die directe gevolgen hebben voor het bouwen zullen veel vergunningaanvragen vóór die datum worden gedaan. Als ook de overeenkomst voor 1 januari 2021 wordt gesloten moet dus rekening worden gehouden met het consumentendossier.

Hoe ermee om te gaan

Je kunt op verschillende manieren met deze verplichting omgaan. De eenvoudigste manier is vooraf afspraken maken met de opdrachtgever. Het consumentendossier is immers regelend recht, dat wil zeggen dat als de opdrachtgever er geen prijs op stelt de aannemer geen dossier hoeft te leveren. Wil de opdrachtgever dat wel, maak dan tijdig afspraken over welke documenten zullen worden geleverd en in welk format (bijvoorbeeld op papier, pdf of in een online tool). Hoewel de NPR daar iets anders over zegt is er geen verplichte vorm. Bovendien is het raadzaam afspraken te maken over de (extra) kosten van samenstellen van het dossier. NB. Het consumentendossier is geregeld in het BW en dus privaatrecht (opdrachtgever-opdrachtnemer), maar het dossier bevoegd gezag valt onder de Wabo (straks Omgevingswet) en is dus publiekrecht (vergunninghouder-bevoegd gezag/gemeente). Voor het dossier bevoegd gezag geldt de datum van aanvraag van de vergunning.

Proefprojecten

In het bestuursakkoord dat het ministerie van BZK sloot met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) is bepaald dat er in de periode tot de geplande invoeringsdatum van 1 januari 2021 zogenaamde proefprojecten zullen worden uitgevoerd. Halverwege 2020 zullen deze projecten worden geëvalueerd en zal de minister een definitief besluit nemen over de invoeringsdatum van de wet.

De Regiegroep bij het ministerie van BZK, waarin ook de AFNL is vertegenwoordigd, dringt aan op voortgang bij het uitvoeren van proefprojecten. Dat gaat echter moeizaam. Om een proefproject te kunnen starten zijn vier partijen nodig: opdrachtgever, aannemer, kwaliteitsborger en gemeente. Het blijkt in de praktijk lastig om alle vier de partijen mee te krijgen. Met name de gemeenten lijken aarzelend en onzeker over de juridische impact. Dat is ook wel begrijpelijk omdat proefprojecten worden uitgevoerd als ware het onder de Wkb en Omgevingswet, terwijl op dit moment Woningwet en Wabo de kaders vormen voor het handelen van de gemeente. Inmiddels is er een handreiking geschreven voor gemeenten over de juridische aanpak van proefprojecten. De VNG heeft bovendien half december een brief gestuurd aan de gemeentebesturen met de aanbeveling om proefprojecten mogelijk te maken.

De evaluatie van de proefprojecten is een belangrijk meetpunt voor de minister en het parlement. Het is dus van belang dat die uitgevoerde proefprojecten nuttige informatie opleveren. Daarom heeft de Regiegroep erop aangedrongen te werken met beschikbare instrumenten die een zeker niveau hebben. Een voorlopige toetsingscommissie heeft een aantal instrumenten beoordeeld en goed genoeg bevonden om proefprojecten mee uit te voeren. Dat zijn de instrumenten van Stichting Waarborg Koopwoningen (SWK), van Woningborg, het KiK van KOMO en de Technical Inspection Service (TIS). Dat betekent overigens niet dat andere initiatieven niet welkom zijn. Iedereen die een proefproject wil doen in enige vorm wordt uitgenodigd dat te melden bij de begeleidingsgroep proefprojecten. Dat kan direct bij de begeleidingsgroep (info onderaan) maar ook via het secretariaat van de AFNL.

Mocht je een proefproject willen starten en je loopt aan tegen discussies of onwil van partijen dan kan de begeleidingsgroep daarin mogelijk een rol spelen. Met andere woorden; laat je niet weerhouden van goede initiatieven!

Voor de proefprojecten is een document opgesteld met spelregels om het project zo goed mogelijk te laten verlopen en te kunnen monitoren. Dit document is vrij beschikbaar.

Initiatief BNA

Ten slotte in het kader van de proefprojecten een initiatief van de Branchevereniging Nederlandse Architecten (BNA). Deze vereniging heeft een projectvoorstel gemaakt en ingediend bij het ministerie van BZK voor subsidie. Het project behelst 25 kleinschalige unieke projecten. Denk daarbij aan vrijstaande woningen, tweekappers en dergelijke projecten (gevolgklasse 1). Het projectvoorstel is een spin-off van het project 'Architect aan zet', dat de BNA in Rotterdam uitvoerde.

De BNA zoekt in het project met nadruk de samenwerking met de bouwers en de kwaliteitsborgers. Architecten kunnen voor hun eigen werk geen kwaliteitsborger zijn vanwege de onafhankelijkheidseisen in de Wkb. Zij kunnen wel eraan bijdragen dat een bouwwerk voldoet aan de bouwvoorschriften door ontwerpen te maken die voldoen. Dat maakt het werk van een kwaliteitsborger eenvoudiger en dus goedkoper. Als de bouwer bouwt wat de architect heeft ontworpen zal het resultaat ook voldoen.

Vanuit de AFNL is er positief gereageerd op het plan van de BNA. Waar veel aannemers immers tegenaan lopen is dat plannen niet altijd even goed uitgewerkt zijn, terwijl daar wel van moet worden gebouwd. Als straks onder de Wkb bij de oplevering 'as-built' tekeningen moeten worden geleverd voor het bevoegd gezag en eventueel aan de opdrachtgever ligt de verantwoordelijkheid voor de tekeningen bij de aannemer. Bovendien is ook bij de AFNL achterban zorg over de kosten van de kwaliteitsborging voor kleine projecten.

Een vraagpunt bij het BNA-plan vormt wel de financiering. Het inschakelen van een kwaliteitsborger kost geld bovenop de leges. Dat kan een (te) hoge drempel vormen voor proefprojecten, omdat iemand bereid moet zijn die meerkosten te betalen. Er is dan ook vanuit de AFNL en Bouwend Nederland gepleit voor aanvullende subsidie voor de kosten van de kwaliteitsborger. Dat gesprek wordt nog gevoerd.

Contact proefprojecten: VNG - Esther van Kooten Niekerk – esther.vankootenniekerk@vng.nl

Dag van de Bouw 2020 op zaterdag 20 juni

De datum van Dag van Bouw 2020 is bekend! Zaterdag 20 juni zullen opnieuw bedrijven uit de bouw en infra in heel Nederland projecten openstellen voor het grote publiek. Wil jij graag jouw project in de schijnwerpers zetten en bezoekers een unieke kijk achter de schermen geven? [Meld je project dan aan voor Dag van de Bouw 2020!](#)

Hoe meld je een project aan?

1. Meld je project aan via het [aanmeldformulier](#) op de website van Dag van de Bouw.
2. Voordat je dit formulier kan invullen, moet je eerst inloggen op deze website. Zo kunnen wij zien wie welk project aanmeldt.

Heb je geen inloggegevens voor deze website? Bij het inlogscherm, onder het kopje '[registreren](#)', kan je deze snel en eenvoudig aanmaken.

3. Vul na het inloggen alle gegevens in voor het project dat je wilt aanmelden:
 - **Naam:** typ de naam van het project en de stad waar het project wordt gerealiseerd (vermeld hierbij geen adres, dit wordt geplaatst op de pagina van jouw project)
 - **Type project:** kruis de belangrijkste types aan (liefst niet meer dan 2 à 3)
 - **Omschrijving:** meld hier een prikkelende/inspirerende omschrijving van het project en vermeld leuke activiteiten die worden georganiseerd tijdens Dag van de Bouw. Denk hierbij bijvoorbeeld aan speciale workshops.
 - **Faciliteiten:** welke faciliteiten zijn voorzien tijdens Dag van de Bouw? Denk hierbij bijvoorbeeld aan rolstoeltoegankelijkheid en activiteiten voor kinderen.
 - **Wat is er te zien:** verduidelijk hier wat er te zien is op jouw project; is de bouw te zien,

de constructie of de installatie?

- **Locatie:** als er nog geen exacte adresgegevens zijn, kan je via het knopje 'Project-adres selecteren' de locatie aangeven. Deze locatie zal je vervolgens op de website zien.

- **Social media:** wil je jouw bouw- of infraproject extra promoten? Vul dan de linkjes naar de verschillende social media kanalen in.

- **Adres ontvangen promokit:** vul hier het adres voor de promokit in die je ontvangt voor Dag van de Bouw. Bij voorkeur een vast adres (geen postbus). Zo weten wij zeker dat het pakket op de juiste locatie wordt geleverd.

- **Video:** hier kun je een linkje plaatsen naar een video. Denk bijvoorbeeld aan een linkje op YouTube. Op deze manier kan je het publiek alvast een kijkje in het project geven of meer laten weten over jullie bedrijf. Zorg ervoor dat niet de link van jouw kanaal geplaatst wordt, maar de link van het specifieke filmpje. Zo is het filmpje op de webpagina te zien.

- **Foto's:** hier kun je foto's van het project toevoegen. De foto's moeten een grootte hebben tussen de 500 KB en de 2mb. De eerste foto wordt als header gebruikt.

4. Heb je alle gegevens gecontroleerd? Sla dan het project op. Wij zullen daarna de gegevens van het project controleren. Hierna krijg je van ons een bevestigingsmail met meer informatie over het promotiepakket.

Deze 15e editie van de Dag van de Bouw organiseren wij ook dit jaar in samenwerking met Bouwend Nederland, Techniek Nederland, VNConstructeurs en de Dag van de Architectuur

Arbeidsomstandigheden

Canon bedrijfsgezondheidszorg en veiligheid Bouw & Infra

Een reis door de tijd! Hoewel de media ons soms anders doen geloven is het niet alleen maar 'kommer en kwel' in de bouw- en infrasector. De sector loopt juist al jarenlang voorop. Zo was de Bouw & Infra de eerste die niet alleen op bedrijfsniveau aan de slag ging met duurzame inzetbaarheid, maar ook sectoroverstijgend. Tijd voor een blik terug in de tijd.

Unieke kijk

Het werk in de Bouw & Infra is de afgelopen decennia ontzettend veranderd. Het is nu niet alleen veiliger maar ook gezonder. Gemotiveerd je pensioen halen is belangrijker dan ooit. Benieuwd waar we nu staan? Dankzij de Canon bedrijfsgezondheidszorg en veiligheid in Bouw & Infra krijg je een unieke kijk op onze bewogen geschiedenis.

Het plaatje compleet

Ben jij bijvoorbeeld benieuwd waar de VUT nu eigenlijk vandaan komt? En weet jij wanneer veiligheid vooraf een aandachtspunt werd in plaats van veiligheid achteraf? Wanneer werd eigenlijk het asbestverbod ingevoerd en waar komen eigenlijk al die arbocatalogi en de Stichting Vollandis vandaan? Een blik op de Canon bedrijfsgezondheidszorg en veiligheid Bouw & Infra en je bent helemaal op de hoogte!

De volledige Canon is vrij toegankelijk en vind je op: www.vollandis.nl/historie

Leefstijl

Een gezonde leefstijl zorgt dat je fitter bent. Je ziet er niet alleen beter uit, je kunt zowel lichamelijk als geestelijk het werk beter aan en je herstelt sneller. Je bent minder vatbaar voor ziektes. Op de lange termijn heb je minder kans op chronische aandoeningen, zoals hart- en vaatziekten, longaandoeningen, kanker en dementie. Dat helpt mee om tot aan je pensioen gezond in de bouw te werken.

Leefstijladvies en -begeleiding

Wil je adviezen en/of begeleiding op het gebied van leefstijl? Bekijk dan de folder in de bijlage.

Arbeidsrecht

Hoe de werkgever een loonsanctie kan verkorten

Bij onvoldoende inspanningen voor re-integratie kan UWV een loonsanctie opleggen. Dit betekent dat de werkgever de werknemer langer loon moet doorbetalen. Is dit aan de orde, dan is het zaak om deze periode zo kort mogelijk te houden. Als de werkgever alsnog aan de eisen voldoet, kan hij een verzoek indienen om de loonsanctie te verkorten.

Bij het opleggen van een loonsanctie geeft UWV aan wat de werkgever kan doen om de re-integratie te verbeteren. Volgt de werkgever deze eisen op, dan kan hij een verzoek indienen om de periode van de loonsanctie te verkorten. Daarin meldt de werkgever wat hij concreet heeft gedaan om de re-integratie vlot te trekken, door bijvoorbeeld de werknemer alsnog intern te laten re-integreren of re-integratie tweede spoor te starten.

Loonsanctie herstellen

3 weken na ontvangst van deze melding laat UWV in een beschikking weten of de tekortkoming is hersteld. De loonsanctie eindigt vervolgens 6 weken na ontvangst van deze beschikking. Overigens kan de werkgever een weigerachtige werknemer door middel van een loonstop dwingen om mee te werken aan zijn re-integratietraject. Bij een meningsverschil over de re-integratie is bij UWV een deskundigenoordeel aan te vragen.

Loonsanctie bij nalatigheid

UWV legt een loonsanctie op als een werkgever zich onvoldoende heeft ingespannen voor de re-integratie van een zieke werknemer. Bij ernstige nalatigheid kan de werkgever zelfs verplicht worden om maximaal 52 weken langer het loon van de zieke werknemer door te betalen. Een loonsanctie wordt vaak opgelegd omdat de werkgever niet doortastend handelt of te laat ingrijpt:

- De werkgever wacht alleen de uitkomst van een medische behandeling af, zonder in de tussentijd uit te kijken naar alternatieven om de zieke werknemer weer aan het werk te krijgen.
- De werkgever vraagt na een vage indicatie van de bedrijfsarts niet goed door op welke termijn een zieke werknemer wel weer aan het werk kan.
- De werkgever treedt niet op als een zieke werknemer het re-integratietraject saboteert.

Maximale transitievergoeding bedraagt in 2020 € 83.000

De maximale transitievergoeding stijgt per 1 januari 2020 van € 81.000 naar € 83.000. Dat heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid bekendgemaakt. Echter, minder werknemers zullen met dit maximum te maken krijgen.

De transitievergoeding die een werknemer bij ontslag kan ontvangen, kent een maximum. In 2019 hoeft de werkgever ten hoogste € 81.000 te betalen of, als de werknemer jaarlijks meer verdient dan dit maximum, een bedrag dat gelijk is aan het jaarsalaris. Elk jaar wordt het maximum aangepast op basis van de ontwikkeling van de contractlonen. Dit resulteert nu in een stijging van € 2.000 naar een bedrag van € 83.000 in 2020. Ook in 2019 steeg de maximale transitievergoeding met € 2.000.

Maximale transitievergoeding komt door WAB minder voor

Een werkgever moet zich aan het nieuwe maximum houden als de arbeidsovereenkomst van een werknemer eindigt op of na 1 januari 2020. Omdat de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) ook per die datum in werking treedt, zal een werkgever minder snel € 83.000 aan transitievergoeding hoeven op te hoesten. De WAB beperkt namelijk de opbouw van de transitievergoeding. Straks bouwt iedere werknemer, lang in dienst of niet, een transitievergoeding op van 1/3 maandloon per dienstjaar. Nu bereikt een werknemer die bijvoorbeeld in 1960 geboren is en een bruto jaarinkomen van € 40.000 heeft, na 43 dienstjaren (bij dezelfde werkgever) het maximum van € 81.000. In 2020 zal deze werknemer na 75 (!) dienstjaren het maximum van € 83.000 uitbetaald krijgen.

Uitzendconstructie toegestaan na instemming werknemer

De kantonrechter in Haarlem oordeelde onlangs dat een werkgever een uitzendconstructie mocht toepassen om een vast dienstverband te omzeilen. De werknemer had zelf bewust ingestemd met de constructie.

Nadat de keten van tijdelijke contracten is doorlopen, heeft een werknemer in principe recht op een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Is dit niet mogelijk, dan kan de werkgever de werknemer aansluitend op het tijdelijke dienstverband inlenen via een uitzendbureau. Deze constructie was het onderwerp van een kort geding dat een werknemer tegen zijn voormalige werkgever aanspande. De werknemer meende dat er sprake was van een juridische schijnconstructie. De werkgever zou bewust gekozen hebben voor een uitzendconstructie, om op die manier een vast contract met de werknemer te ontlopen.

Werkgever leent werknemer in via uitzendbureau na aflopen keten

De werknemer was in 2014 in dienst gekomen bij de werkgever. Na twee opeenvolgende jaarcontracten zou de werknemer bij een volgend contract recht hebben op een vast contract, maar de werkgever vond het vaste contract geen optie. Hij beëindigde het dienstverband. Daarop sloot de werkgever een uitzendovereenkomst af met een uitzendbureau en leende de werknemer in. In 2019 zegde de uitzendovereenkomst op. Het uitzendbureau beëindigde het dienstverband met de werknemer.

Werknemer was vooraf goed geïnformeerd over gevolgen uitzendconstructie

De werknemer eiste van zijn voormalige werkgever loonvordering en wedertewerkstelling. Hij meende dat hij in feite altijd in dienst was gebleven van de werkgever en dat al in 2016 een vast contract was ontstaan. De rechter wees de vorderingen af. Het aangaan van een uitzendovereenkomst na het doorlopen van de keten is toegestaan, op voorwaarde dat de werknemer daadwerkelijk goed geïnformeerd is over de gevolgen. Volgens de rechter was de werknemer duidelijk wat het doel was van de uitzendconstructie. Hij had hiermee ondubbelzinnig ingestemd. Bovendien staat het een werkgever vrij om een werknemer aansluitend aan een dienstverband via een uitzendbureau in te lenen, evenals het een werknemer vrij staat om een indiensttreding bij een uitzendbureau te weigeren.

Bedrijfsvoering

5 mei vrij

Bevrijdingsdag 5 mei is in lustrumjaren voor werknemers in de bouw en infra een doorbetaalde vrije dag. Het jaar 2020 is zo'n lustrumjaar. Werknemers in de bouw en infra hebben dit jaar dus op dinsdag 5 mei een extra doorbetaalde vrije dag.

Gebruikelijk loon voor dga stijgt naar € 46.000

Het 'gebruikelijk loon' dat een directeur-groootaandeelhouder (dga) in principe hoort te verdienen is dit jaar opgeschroefd van € 45.000 naar € 46.000. Het is voor het eerst sinds 2017 dat dit bedrag stijgt.

De verhoging blijkt uit een publicatie in de Staatscourant. De regeling voor het gebruikelijk loon geldt voor alle houders van een aanmerkelijk belang in een vennootschap die ook werk doen voor diezelfde onderneming. Zij moeten in de loonaangifte een salaris opnemen dat 'gebruikelijk' is voor hun werkzaamheden. Dit om te voorkomen dat dga's zichzelf een schijntje als loon uitkeren. Voor 2020 geldt dus een salaris van € 46.000 als richtlijn.

Niet automatisch lager loon voor deeltijd-dga

Om te zien wat gebruikelijk is, kijkt de Belastingdienst naar het salaris van een werknemer in de 'meest vergelijkbare dienstbetrekking'. Dat is dus iemand in een functie die lijkt op het werk van de dga, maar zonder dat er sprake is van een aanmerkelijk belang. Een dga mag zichzelf wel een lager loon geven dan het minimumbedrag van € 46.000, maar dan moet hij wel aannemelijk kunnen maken dat dit lagere loon gebruikelijk is. Dat kan bijvoorbeeld met gegevens uit vacatures of andere data over de arbeidsmarkt.

Dit aantonen kan nog behoorlijk wat voeten in de aarde hebben. Zo mag een dga die in deeltijd

werkt, het loon van de Belastingdienst niet automatisch lager vaststellen. Die dga moet nog steeds aantonen dat het loon in de meest vergelijkbare dienstbetrekking lager is dan € 46.000.

Lager gebruikelijk loon bij start-up

Is een hoger loon dan € 46.000 gebruikelijk, dan moet de dga het loon stellen op 75% van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking. Of op het salaris van de werknemer van de bv of een verbonden vennootschap die het meest verdient.

Voor startende ondernemingen geldt een afwijkende regeling. De dga van een start-up mag namelijk maximaal drie jaar het wettelijk minimumloon als gebruikelijk loon hanteren.

Borgstelling mkb-kredieten tijdelijk verruimd vanwege PFAS en stikstof

Ondernemers in het midden- en kleinbedrijf (mkb) die zijn gedupeerd door de PFAS- of stikstofproblematiek, kunnen tot en met 31 december 2020 met extra gunstige voorwaarden gebruikmaken van het Borgstellingskrediet mkb (Bmkb). De verruiming staat open voor mkb'ers die in 2018 of 2019 minimaal 20 procent van hun jaaromzet hebben behaald uit activiteiten die zijn weergegeven in het ['activiteitenoverzicht'](#).

Verruiming

De verruiming houdt in dat de overheid voor een hoger percentage borg kan staan. Driekwart van de kredietverstrekking kan met Bmkb-krediet gefinancierd worden. Normaal ligt de grens op maximaal de helft van de kredietverstrekking. Deze verhouding kan toegepast worden op het gehele maximum van het Bmkb-krediet van 1,5 miljoen euro. Door deze verruiming krijgen mkb-bedrijven sneller en meer krediet bij hun bank.

Agri-sector

Bedrijven uit de agri-sector kunnen geen gebruik maken van de generieke Bmkb-regeling en de verruiming voor PFAS- en stikstofproblematiek. Voor deze groep bedrijven is een specifiek instrumentarium vanuit de rijksoverheid beschikbaar.

Meld plaatselijke PFAS-knelpunten bij het PFAS Interventieteam

Ondernemingsorganisaties VNO-NCW en MKB-Nederland hebben met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken om samen met lokale partijen een aantal hardnekkige PFAS-knelpunten ter plaatse te helpen oplossen. Door de verruimde PFAS-normen komt weliswaar het werk in onder andere de bouw langzaam weer op gang, maar veel projecten liggen helaas nog steeds stil. De focus ligt nu op (beeldbepalende) knelpunten, waar grote belangen mee gemoeid zijn, bijvoorbeeld rond een groot bouw-, weg- of baggerproject, en die het liefst ook elders in het land spelen. Dan kunnen immers ook anderen met de gevonden aanpak aan de slag.

Meldpunt

De verruimde PFAS-regels bieden vaak meer mogelijkheden dan gedacht, maar soms is meer nodig. Als het niet lukt om in een gemeente de zaak weer los te trekken, willen VNO-NCW en MKB-Nederland en VNG met het Rijk betere landelijke afspraken maken om gemeenten en bedrijven meer mogelijkheden te geven. Zij roepen daarom branche- en regionale organisaties op om problemen bij bijvoorbeeld lokale lozingsvergunningen, dichtblijvende diepe plassen of niet-actuele bodemkwaliteitskaarten te melden bij pfas-interventieteam@vnoncw-mkb.nl. Noem in uw e-mail steeds de gemeente waar het knelpunt speelt, het precieze probleem, om welk belang het gaat, met wie is gesproken en waarom het knelpunt maar niet wordt opgelost.

Stijging cao-lonen in 2019 hoogste in tien jaar

Het afgelopen jaar zijn de cao-lonen met gemiddeld 2,5% gestegen, blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Dat is de grootste stijging in de afgelopen 10 jaar. De ondernemingsraad (OR) is weliswaar geen partij bij de cao-onderhandelingen, maar heeft wel inspraak bij het beloningssysteem.

De OR heeft instemmingsrecht bij het functiewaarderings- en beloningssysteem. Dit staat in artikel 27, lid 1c van de Wet op de ondernemingsraden (WOR). Volgens dit artikel mag een

bestuurder een regeling die betrekking heeft op het beloningssysteem pas invoeren, wijzigen of intrekken als de OR hiermee heeft ingestemd. De vrijheid die een werkgever heeft bij de inrichting van zijn beloningssysteem, en de invloed die de OR hierop kan uitoefenen, hangt af van de vraag of de organisatie onder een cao valt.

Cao beperkt vaak invloed van OR of werkgever op beloningssysteem

Valt de organisatie onder de cao, dan volgt de organisatie meestal de loonontwikkelingen die in de cao zijn vastgelegd. Sinds de tweede helft van 2017 zijn de cao-lonen vrijwel elk kwartaal gestegen, blijkt uit cijfers van het CBS. Van 1,3% in de eerste helft van 2017 tot 2,7% in het vierde kwartaal van 2019. De stijging was het hoogste bij de overheid (2,6%) en het laagst bij particuliere bedrijven (2,4%). De verschillen tussen de bedrijfstakken zijn aanmerkelijk groter. De bedrijfstakken horeca en waterbedrijven en afvalbeheer hadden met 3,1% een fors hogere loonstijging in 2019 dan de bedrijfstak informatie en communicatie (1,6%).

Grotere loonstijging verwacht in 2020

Naar verwachting zullen de lonen in 2020 verder stijgen. Het Centraal Planbureau voorspelde op Prinsjesdag 2019 een contractloonstijging van 2,5%. De Algemene Werkgeversvereniging Nederland (AWVN) komt zelfs uit op een stijging van gemiddeld 3,1%. Dit percentage is vrij hoog doordat de cao-partijen in de sectoren horeca en metaal en techniek forse loonstijgingen zijn overeengekomen.

Werkgever kan soms zelf beloningssysteem ontwikkelen

Bij sommige cao's zijn de aangesloten organisaties verplicht het cao-beloningssysteem te volgen. Bij andere cao's is er geen uitgewerkt beloningssysteem of is de werkgever niet verplicht om dit te volgen. Bij zo'n cao heeft de werkgever veel vrijheid om een eigen beloningssysteem te ontwikkelen, net zoals organisaties die niet onder een cao vallen. Hier ligt een belangrijke taak voor de OR om erop toe te zien dat er een transparant en eerlijk beloningssysteem komt.

OR moet cao goed kennen

De OR doet er hoe dan ook verstandig aan om de inhoud van de cao goed te kennen. De raad kan de achterban immers pas goed vertegenwoordigen als de OR-leden op de hoogte zijn van de collectieve arbeidsvoorwaarden. Bovendien kunnen er in de cao aanvullende bevoegdheden voor de OR zijn opgenomen of kan de cao de bevoegdheden van de OR beperken.

Economische zaken

EIB: Groei in de bouw valt komende twee jaar stil

De PFAS- en stikstofcrisis werpt zijn schaduw verder vooruit. Volgens het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) wacht de bouw dit jaar een lichte krimp, en in 2021 wordt de groei naar verwachting nog niet hervat. Pas vanaf 2022 kan de bouw weer een sterke groei tegemoet zien, zo is de prognose.

De problemen ontstonden nadat de Raad van State in 2019 het stikstofbeleid ongeldig verklaarde. Daardoor kwamen veel bouwplannen stil te liggen. De sector kreeg ook te maken met een strenge minimumwaarde voor de hoeveelheid van de chemische stoffengroep PFAS, waardoor praktisch geen grond mocht worden vervoerd. Vooral de nieuwbouw van woningen en infraprojecten werden zwaar getroffen. De situatie leidde al tot heftige reacties vanuit de sector. Bouwers protesteerden onder meer op het Haagse Malieveld. Inmiddels is er met nogal wat vertraging een verruiming van de PFAS-norm tot stand gekomen en zijn er door de overheid maatregelen aangekondigd voor stikstof. Maar de vergunningverlening in de woningbouw staat waarschijnlijk nog een tijdje onder druk, aangezien maatregelen om alles weer op gang te brengen tijd nodig hebben en vaak ook nog regionaal een uitwerking behoeven.

Minder nieuwbouw

Een ander zorgt er naar verwachting voor dat de bouwproductie dit jaar met 1 procent terugloopt en volgend jaar op 0 uitkomt. Volgens het EIB is het jaar 2019 nog afgesloten met een plus van 4 procent, al vlakke de groei bij onder meer de oplevering van

nieuwbouwwoningen stevig af. Het instituut raamde eerder al dat het aantal opgeleverde huizen in 2020 zal terugvallen van 63.000 naar 60.000 om volgend jaar verder te dalen richting 55.000. De nieuwbouwproductie kan waarschijnlijk vanaf 2022 weer met 7 procent op jaarbasis groeien. Tot een ruimer aanbod op de woningmarkt leidt dit dan overigens nog niet. De nieuwbouw heeft ook nog een flinke achterstand weg te werken. Overigens vindt het EIB de situatie in de bouw ook weer niet heel erg alarmerend. Op de langere termijn zien de vooruitzichten er nog steeds goed uit, vanwege de grote vraag naar bouwwerkzaamheden. De jaarlijkse bouwproductie zal over een paar jaar weer op een plus van 3,5 procent uitkomen, denkt het instituut. Ook de werkgelegenheid in de sector blijft komende jaren, op een dipje in 2021 na, waarschijnlijk in de lift zitten.

Innovaties

Vakbond FNV vindt dat de bouwsector moet investeren in duurzame innovaties. Op die manier kan de bedrijfstak ervoor zorgen dat hij weer groeit na de verwachte moeilijke jaren. Door de verwachte krimp lijkt volgens de vakbond het personeelstekort even opgelost. Het EIB geeft aan dat de arbeidsvraag die er nu nog is vanuit opleidingen kan worden gevuld. Werkgevers op hun beurt vinden dat er een nieuw, speciaal team moet komen dat meer gebieden aanwijst waar gebouwd kan worden. Die zogeheten taskforce moet worden aangestuurd vanuit het Rijk en niet vanuit gemeenten, stelt werkgeversorganisatie VNO-NCW. Voorman Hans de Boer beklagt zich daarnaast over snel veranderende regels voor de bouwwereld, die voor onzekerheid bij bouwbedrijven zorgen.

'Bouw krimpt dit jaar 2 procent door stikstof en PFAS'

De bouwproductie zal dit jaar met 2 procent krimpen door de stikstof- en PFAS-crisis, verwacht ABN Amro. Daarmee zou een einde komen aan een reeks zeer goede jaren voor de bouw. In 2019 was er nog sprake van een groei van 4 procent, aldus de bank.

Door de uitspraak van de Raad van State vorig jaar mogen er niet zomaar vergunningen afgegeven worden voor bouwprojecten waarbij stikstof wordt uitgestoten. En sinds afgelopen zomer gelden strengere normen voor de hoeveelheid PFAS in grond, waardoor grond niet zomaar verplaatst mag worden.

De gevolgen tekenen zich steeds duidelijker af in de cijfers. De orderportefeuille van bouwondernemers daalt omdat zij worden beperkt in hun werkzaamheden. In de periode augustus tot en met oktober was het aantal nieuwe vergunningen voor woningen ruim 28 procent lager dan een jaar eerder.

Stikstof erger dan PFAS voor bouw

De bank denkt dat de stikstofcrisis een groter effect heeft op de bouw dan de PFAS-perikelen. "Dit komt vooral doordat de PFAS-norm inmiddels iets afgezwakt is, waardoor veel projecten alsnog door kunnen gaan. Al is nog onduidelijk hoeveel."

De inschatting is dat vooral veel projecten stil blijven liggen vanwege de eisen rondom stikstof. Zelfs nu ook daar enige verzachtende maatregelen door het kabinet zijn genomen. Want deze hebben relatief weinig effect in de Randstad. Terwijl daar wel het merendeel van de bouwprojecten plaatsvindt.

Inhaalslag

Voor 2021 verwacht de bank een stabilisering van de bouwproductie. Maar hoelang de problemen in de sector nog aanhouden is ook afhankelijk van welke maatregelen het kabinet verder neemt.

En als er weer volop vergunningen worden uitgegeven, dan kan het snel gaan. Doordat er nog steeds vraag naar bouwprojecten is, ligt het voor de hand dat veel projecten tegelijk naar de markt komen op het moment dat hiertoe de ruimte wordt gegeven. Dan kunnen problemen die we de afgelopen jaren hebben gezien weer de kop op steken, zoals personeelstekorten en hoge bouwkosten.

Overheid

UWV start pilot generieke werkvoorziening

Uitkeringsinstantie UWV start op 1 maart met de pilot generieke werkvoorziening. Werkgevers kunnen via deze pilot een aanvraag indienen om één of meerdere werkplekken binnen hun bedrijf aan te passen voor werknemers met een beperking.

Een werkgever kan bij het UWV een aanvraag doen voor een werkplekaanpassing vanuit de intentie om daarmee meerdere of opeenvolgende werknemers met een vergelijkbare beperking in dienst te nemen. Het is een experiment waarin een individueel dienstverband niet langer een voorwaarde voor een werkvoorziening hoeft te zijn. Daar staat tegenover dat de werkgever voor ten minste drie jaar duurzame werkgelegenheid aanbiedt.

Subsidie praktijkleren verlaagd vanwege groot aantal aanmeldingen

Het subsidiebedrag dat erkende leerbedrijven kunnen krijgen voor een student in de beroepsbegeleidende leerweg (bbl), is verlaagd naar 2216,70 euro voor een volledige leerplaats.

Voor leerplaatsen voor leerlingen uit het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs is maximaal 2700 euro beschikbaar per volledige praktijkleerplaats. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) heeft de subsidie voor de toegekende aanvragen inmiddels uitbetaald.

RvO heeft eind vorig jaar ruim 110.000 erkende leerbedrijven het bericht gestuurd dat het aantal aanvragen het beschikbare budget oversteeg. Daarom is het maximaal te ontvangen subsidiebedrag naar beneden bijgesteld.

Internetconsultatie Wet arbeid vreemdelingen

Op internet is het wijzigingsvoorstel van de Wet arbeid vreemdelingen gepubliceerd. De Wet arbeid vreemdelingen (Wav) regelt de toegang tot de Nederlandse arbeidsmarkt voor personen van buiten de Europese Economische Ruimte. In het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen (BuWav) zijn nadere regels hierover opgenomen. Het doel van de wijzigingen is het meer flexibel en toekomstbestendig maken van de Wav en BuWav en het versterken van de positie van werknemers. Belangstellenden kunnen tot 9 februari 2020 reageren op de [internetconsultatie Wijziging van de Wet arbeid vreemdelingen](#).

Pensioen

BpfBOUW verhoogt pensioenen voor het derde jaar op rij

Het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid (bpfBOUW) verhoogt voor het derde achtereenvolgende jaar de pensioenen. Per 1 januari 2020 gebeurt dit met 0,26%.

Deze gedeeltelijke verhoging is mogelijk door de financiële situatie van bpfBOUW en gebaseerd op een beleidsdekkingsgraad van 111,5%.

In 2019 zijn de pensioenen met 1,07% verhoogd. In 2018 gebeurde dit met 0,59%.